

dirilen bir gül ağacına dönüşüverir birden. Kay'ı sorar gül ağacına: "Öldü mü dersiniz?" Güller yanıtlarlar: "Kay ölmedi!" Ben soruyorum şimdi gül türküsüyle: "Gerda öldü mü?", "Ölmedi, hayır, ölmedi" diyorlar. Gerda nerede öyle ise? Masal, çocukluğun bu sorusunu şöyle yanıtlar: "Çiçek tarlası yok artık, idris ağacı aşılandı, güz geldi, yapraklar bozardı, bir biçim değişikliğine uğradı her şey." Bir dağ gizlencesidir çocukluk: Gönül altını oradadır. Andersen yazıyor ki: "Altın vardı bu kutlu öpüşte, gönül altını. Dudaklar üzerinde altın, ruhun derinliklerinde altın, şafak saatinde altın."

Öyleyse, nerede, idris ağacı altında, bir yaz sabahı gün ışınlarından, çiçeklerin simyasından ürettiğimiz sevgi altını? Bir yere mi düşürdük? Andersen, bir ayna imgesi getirir masalıyla. Ayna düşüp kırılacak, cam kırıkları gözlerimize, yüreklerimize girecektir. Masalın en etkileyici yeridir benim için: İnsanoğlunun tüm özlemlerini, yitirilerini, ak-kara eytişimini imgeler kırılan ayna. Yazgımız bu eytişimle çizilir. Daha çocuklukta kırılır her şey. Dal kırılır, yaz güze geçer.

Güz, Gerda'nın gözlerindeki cam kırığıdır. Unutuşun yağmur tanesidir. Çocukluğumuzda buluruz birbirimizi, sonra çocukluğumuzda yitiririz. Gözyaşlarımızdır, bilinçaltındaki gül ağacını ıslatan. Gizi eritip çözen. Gül türküsü, bir ince yağmur türküsüne dönüşecektir. Hayır, bulamayız artık birbirimizi. Bir kez sevebilir insan gerçekten bir kez, yitirir sonra, bu yitiktir yaşantımızı belirleyen: Ya kendine kapanır insan, ya arayışa açılır: Serüvene.

Andersen ne de olsa kuzeylidir. Masalı da, kuzeyin yağmurlu bunluğunu taşır, tin çözümünde elimizde kalan, bir içekapanıklıktır. Tüm süremler bir yaprak dökümünü, bir çiçek yitimini getirirler, her şey yapraklarla, çiçek ölüleriyle örtülür. Çocukluğumuzun gülünü bulmak çok zor olacak, bir güz gömütüdür bilinçaltı.

Ben, bu masalı 1927'de okuduğumda Ankara'daydım, yalın bozkırda, büyücü kadının çiçekli bahçesinden çok uzakta, boz asma güzdeydim. Bizim masamız içekapanık olamaz, Anadolu Keloğlan açık, güneşli, gök bitiminden baktın mı sınırındaki kınalı taş görünen bozkırdır: Bakarsan, doğanın her bir yanı ıslıl ıslıl tüter, bilinçaltı örtüsüyle örtülmemiştir sıcak, yanık gerçek, düş taşları biriktiremez içbenliğimiz, us tortulu değildir: Sel suları tüm taşları, yaprakları sürükleyip götürmüştür, çıplak bilinçtir, tetikte ustur her şey: Solur kertenkele ve tedirgin tavşan çalının dibinden birden fırlar. Bozkırda yaşarken, neden kuzeyli Andersen'e sığındım öyleyse? O zaman *Karlar Kraliçesi*'nin birinci öyküsünü okumalı: O güzelim, duru bozkır göğünden geçerken cinler, aynalarını düşürdüler, ayna kırıldı, cam kırıkları gözlerime, yüreğimin damarlarına dağıldı. Sade benim gözlerime, yüreğime değil. Çocukluğumu saran her gözün, her yüreğin içinde bu cam kırıklarını gördüm ben. Kendimi açıkladığından severim bu masalı. Bozkırın hiçbir suçu yok, cinlerin karanlık aynası yaptı bu işi. Cam kırıklarını yıldız tozanlarına değiştirmek için bozkır geceleri çok yardım etti